

CIEKAWY CZAS WOLNY DLA DZIECI

Zajęcia organizowane są dla dzieci ze szkół podstawowych oraz oddzielnie dla młodzieży z gimnazjów.

Aktualna ilość zajęć i ich rodzaj zależy od wysokości pozyskanych funduszy na ten cel, jednak zawsze mamy część zajęć związanych z plastyką, zajęciami parateatralnymi, zajęciami ruchowymi, turystycznymi.

Szczegółowe informacje o aktualnie dostępnych formach zajęć można uzyskać telefonicznie w ośrodku przy ul. Ząbkowskiej 39 m 1,2 w Warszawie tel. 22 6194267.

Zajęcia przeprowadzamy zarówno w ośrodku przy ul. Ząbkowskiej 39 m 1,2 w Warszawie jak i na okolicznych podwórkach.

Zajęcia prowadzone są w grupach kilkunastoosobowych o zbliżonym wieku.

Zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży

Obejmują różne grupy tematyczne i techniki pracy, np. plastyczne, parateatralne, drama, muzyczne, taneczne, sportowe, gry zespołowe, gry terenowe, plenery, zawody zręcznościowe, wycieczki turystyczno – rekreacyjne, dziennikarskie – gazetka młodzieżowa, fotograficzne, filmowe, wyjścia na imprezy kulturalne, mogą też być w formach mieszanych np. połączeniem zajęć parateatralnych z plastycznymi związanymi przygotowaniem kostiumów i dekoracji czy tanecznych i muzycznych.

Formy plastyczne, oparte na technikach wizualnych

Dzieci są twórcami i odbiorcami sztuki, która wspólnie tworzą.

Program zajęć plastycznych służy osiągnięciu m. inn. celów:

- rozwijanie dziecięcych talentów
- lepsze poznanie dzieci i młodzieży: emocji, zainteresowań, rozwoju poznawczego
- wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi
- budowanie zainteresowań plastyką, sztuką, wyrażaniem aktywności twórczej poprzez działania plastyczne
- uwrażliwianie na piękno różnorodnych zjawisk- przyrodniczych, społecznych

Podstawą skutecznego funkcjonowania we współczesnym świecie jest postawa twórcza. Dzieci są kreatywne z natury, dlatego tę wspaniałą zdolność należy w nich pielęgnować i rozwijać. Jak pokazuje praktyka kształcenie i rozwijanie umiejętności artystycznych stanowi podstawę rozwoju twórczości dziecięcej. Rozbudzanie zainteresowania sztuką, plastyką, odkrywanie w sobie naturalnych predyspozycji i uzdolnień skłania dziecko do samodzielnej twórczości i działania.

Prowadzenie zajęć plastycznych sprzyja aktywizowaniu myślenia, przyczynia się do rozwoju samodzielności, refleksyjności i pomysłowości. A dalej daje większą elastyczność myślenia w nauce szkolnej, rozwiązywaniu trudnych sytuacji itp.

Stosowanie w zabawie z dzieckiem różnorodnych technik plastycznych stymuluje ich dyspozycje twórcze. Rozwijają fantazję, zdolności skojarzeniowe, pomysłowość, giętkość, oryginalność, płynność myślenia zachęca do poszukiwań nieszablonowych rozwiązań.

Podczas zabaw plastycznych z dziećmi ważne jest dla nas aby zapewnić im możliwość swobodnej, twórczej wypowiedzi. Nie ingerujemy w kompozycje dziecka, bo najważniejszy jest sam proces tworzenia a nie wartość wytworu plastycznego, nie podlegającego, w przypadku dzieci, jakiegokolwiek krytyce. Nie narzucamy swoich myśli dziecku, pozwalamy aby

od początku do końca czuło się twórcą odpowiedzialnym za własne dzieło. Nie narzucamy dziecku tempa pracy i staramy się pamiętać o odpowiednim wyeksponowaniu jego prac po ich ukończeniu, dając to wiele satysfakcji i przekonuje o poważnym traktowaniu jego wysiłku. Podczas zabaw plastycznych z dzieckiem stosujemy różnorodne metody i techniki plastyczne co spowoduje, że zajęcia są ciekawe i bardzo atrakcyjne.

Edukacja plastyczna należy do najbardziej twórczych działań programu wychowania. Wyzwała uczucia i emocje u dzieci, pozwala na samorealizację. Dzięki plastyce dziecko nie tylko pobudza i wyraża swoje myśli i emocje ale również zaspakaja potrzebę ekspresji.

Plastyka obejmuje różne formy aktywności, takie jak: rysowanie, malowanie, modelowanie, lepienie brył. Ważne, aby dzieci rozwijały swoją inwencje twórczą, kreatywność, poprzez możliwość wykorzystywania różnych narzędzi, pomocy. Twórczość plastyczna jest jedną z ważniejszych form działalności dziecka, jest formą ekspresji, ale także formą kontaktu z najbliższym otoczeniem. Staramy się stworzyć dzieciom warunki, w których znajdą odwagę, aby podjąć wyzwania i wykorzystać własne możliwości oraz zdolności, uczyć wiary we własne siły jak również starać się usuwać zahamowania, poczucie niepewności. Twórczość dziecięca jest czynnością odruchową, instynktowną i podświadomą.

Jest źródłem:

uczenia się,
zdobywania wiedzy o otaczającym świecie,
radości,
dobrej zabawy,
zaangażowania,
skupiania uwagi,
przygotowania rąk

Na naszych zajęciach dzieci będą miały okazję poznawać różne techniki plastyczne, nabywając z czasem praktyki w posługiwaniu się linią, plamą, kształtem i barwą w przestrzeni i na płaszczyźnie. Celem zajęć plastycznych jest również zachęcanie dzieci do projektowania i wykonywania prostych urządzeń i obiektów, budowania modeli wizualnych. Poprzez uczestnictwo w zajęciach plastycznych dzieci uczyć się będą wyrażania własnych doznań i przeżyć, oraz jak współdziałać z rówieśnikami w grupie.

Zajęcia plastyczne dają szerokie możliwości rozwijania zainteresowań i uzdolnień.

Realizowane ćwiczenia pomagają kształtować odpowiednie cechy w psychice dziecka takie jak wrażliwość na piękno, wyobraźnię, pamięć wzrokową, pomysłowość, cierpliwość oraz sprawność manualną. Uczestnicy zajęć poznają podstawowe dziedziny plastyki: rysują, malują, rzeźbią, wykonują ćwiczenia w technikach łączonych odbijanych i powielanych. Realizacja programu z pewnością przyczyni się do ogólnego rozwoju dziecka, umożliwi mu aktywne poznawanie świata zgodnie z jego potrzebami, zainteresowaniami i dążeniami.

Korzyści z zajęć:

zajęcia sprzyjają rozwojowi osobowości,
zaspakajają naturalną potrzebę ekspresji plastycznej dziecka,
stwarzają wiele okazji do przeżywania radości z własnej twórczości,
wzmacniają poczucie własnej wartości,
rozwijają zdolności manualne,
doskoną koordynację wzrokowo-ruchową,
kształtują umiejętności wyrażania środkami plastycznymi,
kształtują umiejętność pracy w grupie

Stosowanie podczas naszych zajęć różnorodnych technik plastycznych stymuluje dyspozycje twórcze dzieci. Rozwijają fantazję, zdolności skojarzeniowe, pomysłowość, giętkość, oryginalność, płynność myślenia, zachęca do poszukiwań nieszablonowych rozwiązań.

W toku zajęć staramy się realizować m. innymi poniższe cele:

- integracja grupy, wspólne planowanie przez grupę zakresu zajęć,
- kształtowanie sprawności manualnych, odkrywanie zdolności plastycznych,

- zdobywanie umiejętności rozumienia i nazywania własnych uczuć,
- poznanie sposobów wyrażania emocji,
- umożliwienie możliwości wyrażania emocji, uczuć,
- uświadomienie znaczenia kontroli w ekspresji uczuć,
- nauczenie się konstruktywnego wyrażania emocji,
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych, komunikowania się, rozwijania kontaktów,
- nauczenie się współdziałania w pozytywnej grupie rówieśniczej.

Formy parateatralne, oparte na dramie

Prowadzone są w różnej konwencji zajęciowej.

Jedną formą to swobodne zajęcia z wykorzystaniem dramy, ze zmieniającymi się tematami, krótkimi formami przedstawianymi, historyjkami, pantomimą.

Jest to metoda oparta na działaniu spontanicznym, improwizowanym, które służy wewnętrznemu rozwojowi uczestnika. Polega na odgrywaniu ról. uczestnik jest sobą w nowej nieznanym dla niego sytuacji. Najprostszym sposobem bycia w roli jest rozmowa na określony temat w zespołach dwuosobowych. Innym wariantem dramy jest wywiad -oficjalny, bądź indywidualny, dwuosobowy lub w dużej grupie -zależnie od sytuacji. Innym rodzajem dramy jest pantomima, kiedy to uczestnik przedstawia daną sytuację za pomocą ruchów, gestów, mimiki twarzy.

Na przykład

- Wybierany jest temat związany z umiejętnościami społecznymi, sytuacje z życia, omawiane są według rodzaju trudności, ograniczeń, możliwego nowego zachowania, a później układany jest scenariusz nowej sytuacji z nowym zachowaniem, który jest następnie odgrywany.
- Uczestnicy układają swój scenariusz wymyślonej historii, prowadzący czuwa by obsadzenie ról polegało na podjęciu przeciwstawnych ról niż mają to dzieci w życiu, w ten sposób poprzez odegranie czegoś nowego w dramie mogą przełamać swoje ograniczenia, doświadczyć przeżycia siebie w nowej roli, co ułatwia przeniesienie takiego pozytywnego zachowania do życia codziennego.
- Tworzenie teatryku. Formy parateatralne: pantonima, kukielki, teatr cieni z postaci ludzkich i z wycinanych elementów z tektury, teatr cieni dłoni.
- Wycieczka w kulisy teatru
- Tworzenie historyjek z wykorzystaniem pacynek

Drugą formą to wykorzystanie regularnych zajęć parateatralnych w efekcie których powstaje proste przedstawienie.

Zajęcia parateatralne odbywają się w grupie rówieśniczej. Wszyscy chętni zostaną zapoznani z programem zajęć i omówiony zostanie cel – przedstawienie na scenie oraz sposoby jego realizacji. Ustalone zostaną zasady pracy w grupie, akceptowane przez wszystkich uczestników.

Kolejnym etapem w pracy jest integracja grupy.

Wykorzystane zostają techniki psychodramatyczne, pracy z ciałem dla wzajemnego poznania uczestników i zbudowania atmosfery bezpieczeństwa oraz więzi i zaufania w grupie.

Dalej następuje wybór tematu.

Idąc za tym, czego pragną członkowie grupy, wykorzystując ich propozycje, pomysły i grę spontaniczną, zachęcając do improwizacji, przygotowując krótkie etiudy teatralne, wyłonią się

najbardziej poruszające grupę tematy, spośród których uczestnicy wybiorą jeden wspólny temat do dalszej pracy.

Przygotowanie scenariusza

Każdy uczestnik będzie mógł sam zaproponować rozwinięcie tematu. Zostanie omówiona kompozycja sztuki. Wspólnie grupa zadecyduje jak będzie wyglądał scenariusz zawierający wszystkie elementy kompozycji. Omówiony zostanie przekaz i główne treści przedstawienia oraz sposoby realizacji w warunkach scenicznych.

Wybór ról

Uczestnicy sami mogą proponować wybór własnej roli, ale także grupa może zadecydować o podziale ról. Zastosowana zostanie technika dublowania i zamiany ról dla lepszego zrozumienia emocji związanych z daną rolą, wejścia i utrzymania roli.

Próby i prace nad przedstawieniem

Przedstawione zostaną tajniki doskonałego aktorstwa, zasady ruchu scenicznego oraz omówienie siły oddziaływania aktor – widz. Grupa zachęcana będzie do samodzielnych decyzji odnośnie scenografii, potrzebnych rekwizytów, muzyki, strojów. Praca indywidualna z prowadzącym warsztaty nad wydobyciem prawdziwych emocji na scenie oraz omawianie roli. Dalsze prace z głosem, z ciałem, z utrzymaniem roli, zapamiętaniem kwestii i kolejności.

Wyjście do teatru

Wspólne omówienie sztuki, gry aktorskiej, najbardziej poruszających i wywołujących emocje scen, głównego przekazu. Wyciągnięcie wniosków, co do dalszego kierunku prac nad przedstawieniem.

Formy muzyczne, oparte na wykorzystaniu muzyki

W czasie zajęć chcemy przywracać przyjemność z korzystaniem z muzyki.

Na zajęciach z elementami muzycznymi wykorzystujemy między innymi:

- ćwiczenia muzyczno – ruchowe,
- ruch, malowanie przy muzyce,
- ekspresja ruchowa do muzyki,
- ćwiczenia mowy i głosu,
- śpiew,
- gra na prostych instrumentach, tworzenie prostych zespołów wykonujących wspólnie muzykę
- słuchanie muzyki różnego rodzaju przy różnych zajęciach.
- Ćwiczenia rytmiczne: gestodźwięki, wyliczanki muzyczne jak i ilustrowanie rytmiczne piosenek, tańców i zabaw
- Śpiew – poznawane piosenki będą miały różnorodną tematykę, zawsze jednak zrozumiałą dla dzieci i będą dostosowane do ich możliwości głosowych. Dzieci będą poznawać różnorodne ćwiczenia ułatwiające śpiewanie, będą śpiewać w grupie i solo, organizujemy konkursy związane ze śpiewem. Będą również starały się same proponować różne układy taneczne i ilustracyjne do poznawanych piosenek.
- Gra na instrumentach, prostych przeszkadzajkach.
- Budują również instrumenty według własnego pomysłu i bawią się ich różnorodnością dźwięku.
- Na zajęciach dzieci uczą się nowych piosenek skomponowanych specjalnie dla dzieci, często śpiewamy również znane piosenki, m.in. ze słowami Jacka Cygana, Agnieszki Osieckiej albo utwory z repertuaru Fasolek czy Majki Jeżowskiej.
- W okresach około świątecznych dzieci poznają, uczą się i wspólnie śpiewają utwory tradycyjne, np. odbywa się wspólne śpiewanie kolęd.
- Zajęcia oparte na zasadach muzykoterapii, z wykorzystaniem metodyki tych zajęć.

Cel główny zajęć:

- stwarzanie dziecku możliwości do spontanicznej odtwórczej i twórczej ekspresji muzycznej oraz włączenie w jego świat dźwięków i muzyki.

Cele szczegółowe:

- umożliwianie rozwoju zdolności muzycznych i umiejętności muzycznych,
- rozwinięcie zamilowania do śpiewu
- rozwijanie zamilowania do muzykowania indywidualnego i zbiorowego,
- rozwój osobowości dziecka przez przeżycia muzyczne,
- poznawanie instrumentów muzycznych, rozwój twórczej pomysłowości w budowaniu niekonwencjonalnych instrumentów,
- poznawanie różnorodnych utworów muzyki klasycznej jak i współczesnej.

Poprzez zajęcia z wykorzystaniem muzyki dzieci i młodzież mogą osiągać między innymi:

przyzwyczajają się do kontaktu z muzyką, śpiewem i tańcem,

znają swoje możliwości i umiejętności,

nabierają pewności siebie,

kształtują otwartą i twórczą postawę oraz „smak” estetyczny dziecka, budzą zaciekawienie,

rozwijają własną aktywność i wyobraźnię,

uczą aktywnych działań, w których dziecko może poczuć radość z zabawy ruchem

i muzyką,

wnoszą swobodną i wesołą atmosferę do grupy, wyzwalają pozytywne przeżycia,

pomagają nawiązywać i utrzymywać kontakty niewerbalne i werbalne,

dają dziecku możliwość znalezienia miejsca w grupie i przeżywania małych, ale znaczących

sukcesów, a jednocześnie wzmacniają dziecięcą wiarę we własne możliwości, dają poczucie

pewności siebie i samodzielności,

sprzyjają lepszemu poznaniu się, rozumieniu i budowaniu zaufania,

odprężają psychicznie, relaksują, rozweselają,

mają wpływ na rozwój mowy, myślenia, zapamiętywania, porównywania, wzbogacają

słownictwo,

rozwijają koncentrację uwagi i pamięć,

ćwiczą i usprawniają spostrzegawczość, refleks, koordynację wzrokowo - ruchową, orientację

i wyobraźnię przestrzenną, kształcą świadomość własnego ciała, kształtują świadomy

ruch, oddech, ćwiczą szybką reakcję na określone polecenie i ucą podejmowania decyzji,

uczą dzieci słuchać, reagować ruchem na muzykę, odbierać jej nastrój, ucą śpiewać,

Formy oparte na ruchu, pracy z ciałem, tańcu

Wykorzystujemy różne elementy tańca. Zajęcia zawierają w sobie część spontaniczną proponowaną przez dzieci i młodzież oraz część wprowadzaną przez instruktora, który uczy dzieci nowych elementów, tańców, układów grupowych.

Wykorzystujemy tu właściwości tańca grupowego, który ma bardzo dobry wpływ na integrację w grupie, wyładowanie napięć, emocji, wyrażenie uczuć, pomaga w uczeniu się współpracy zespołowej.

Zajęcia prowadzimy zarówno w ośrodku jak i w terenie.

- Nauka tańca. Układanie przez dzieci układów scenicznych, nauka tańca klasycznego, współczesnego, ludowego.
- Wykorzystanie technik KLANZY:, taniec grupowy, pedagogika zabawy z elementami tańca
- dzieci będą poznawać kroki i figury różnorodnych tańców – narodowe polskie, różnych narodów, towarzyskie i integracyjne.
- „Funky kids” zajęcia taneczne. Podczas zajęć dzieci poznają kroki i figury z różnych technik i stylów tanecznych, na podstawie których, tworzone są krótkie choreografie. Dzieci poznają

podstawy takich stylów jak balet, jazz dance czy street dance. Zajęcia prowadzone są głównie przy muzyce pop, latino i funk. To doskonała zabawa połączona z nauką tańca pozwalająca dzieciom wyrazić swoją osobowość poprzez ruch oraz kreatywnie i w przyjaznym otoczeniu spożytkować nagromadzoną energię.

- Uczestniczymy w różnych otwartych imprezach tanecznych.
- Konkursy taneczne

Formy oparte na zajęciach zręcznościowych, grach i zabawach sportowych

Zajęcia prowadzimy przede wszystkim w terenie, na pobliskich podwórkach i w parkach. Są to tradycyjne gry zespołowe oraz różne atrakcje na terenie Warszawy dostępne również nieodpłatnie.

Przed zajęciami odbywają się spotkania poświęcone zasadom w grach, staramy się aby to sami uczestnicy przedstawiali swoim rówieśnikom.

To znakomita sytuacja do uczenia dzieci w naturalny sposób przestrzegania zasad, z czym mają duże problemy i co jest między innymi celem działań profilaktycznych.

- Organizujemy drobne zawody sportowe, zawody zręcznościowe, zawody między drużynami itp.,
- gry w piłkę nożną, ręczną, siatkową, gry zespołowe, ringo, bule itd.
- babinkton,
- tenis ziemny,
- biegi na czas,
- korzystanie ze ścieżek zręcznościowych,
- wspinanie się po linach, wykorzystanie dostępnych ścianek wspinaczkowych,
- mini zapasy,
- gry z użyciem tenisa stołowego,
- wycieczki rowerowe,
- wyjścia na sanki, łyżwy
- areobik,
- joga dla dzieci,
- wycieczki do stadniny koni
- wyjścia na basen

Formy oparte na słowie, literaturze, formach dziennikarsko – reporterskich, nauce języka obcego

Zajęcia te pozwalają w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień językowych, poprzez zabawę dzieci mogą osłuchać się i nauczyć podstawowych komunikatów w języku obcym, mogą tworzyć krótkie opowiadania, historie, scenariusze, opowieści fantastyczne w formie zabawy, będą miały również możliwość tworzenia gazetki młodzieżowej.

Zajęcia z bajką, czytanie systematyczne krótkich bajek, wierszy, opowiada, baśni, opowieści ludowych.

- Przygotowywanie i wydawanie gazetki młodzieżowej
- Tworzenie komiksów z własnymi opowiadaniem i historiami
- Wykorzystanie technik KLANZY: karty edukacyjne dialogowe, tworzenie wspólnych opowieści w grupie
- Zabawowe formy nauki języków obcych, z wplataniem tego w codzienne zajęcia.

Formy oparte na zabawach grupowych

To zajęcia prowadzone w większych grupach według zapotrzebowania uczestników. Są to różnego rodzaju konkursy, zabawy przy okazji różnych świąt, zabawy taneczne, muzyczne przy okazji urodzin czy imienin uczestników, obchodzenie ważnych świąt jak Wielkanoc, Boże Narodzenie.

Robimy sobie listy świąt w ciągu roku, i wykorzystujemy je jako pretekst do różnych działań (Nowy rok, karnawał, święto duchów, ostatki, walentynki, pierwszy dzień wiosny - topienie Marzanny, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Wielka Noc, Sobótka, Zaduszki, Andrzejkki, Wigilia itd.).

Istotą tych zajęć jest aktywne przygotowywanie ich przez same dzieci przy pomocy instruktorów.

Są to przykładowo

- Mini listy przebojów, playback, zgadywanki reklam, filmów, dobranoczek.
- Zabawy z rozpoznawaniem smaków, zapachów (wszystkie pomysły, które mogą rozwijać te zmysły).
- Obchodzenie świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia, Pierwszego dnia lata itp. Staramy się odbudować tożsamość kulturową rodzin i dzieci po to, aby łatwiej im było zmieniać swoje nawyki związaną z dysfunkcyjnymi rodzinami. Wspólne obchodzenie świąt i ich przygotowywanie (również z rodzicami) pełni dodatkowe funkcje wzmocnienia więzi emocjonalnej w grupie w rodzinach oraz stwarza bardziej rodzinną atmosferę
- Bale karnawałowe, przebierańców.
- Andrzejkki

Zajęcia turystyczne i rekreacyjne, aktywny wypoczynek

Formy oparte na turystyce i rekreacji

To zajęcia związane z wyjściami w teren. Korzystamy z terenu Warszawy oraz okolic.

Osoba prowadząca zajęcia razem z dziećmi przygotowuje plan tych zajęć, miejsce, które chcą poznać, zobaczyć, trasę, którą chcą pokonać. W trakcie przygotowań wspólnie planują jak trzeba się przygotować, jak ubrać, jakie rzeczy zabrać, jakie role będą w grupie uczestników zajęć, dzielą się tymi rolami, odpowiedzialnością za udane wyjście. W ten sposób uczą się współdziałania w grupie, współdecydowania, uwzględniania potrzeb innych osób, planowania celu i osiągnięcia go.

Na zajęciach tych wykorzystujemy profesjonalnie opracowane zasady turystyki pieszej, nizinnej, rowerowej.

Wycieczki realizujemy między innymi w okolicach Warszawy: Choszczówce, Marki, Zielonka, Zegrze, Jabłonna, Kampinos, Las Bielański, okolice Piastowa, Kabaty, Powsin, Wilanów, Międzylesie, Świder, kierunek Falenica – Otwock i a także w wielu ciekawych miejscach, parkach Warszawy.

Korzystamy między innymi z.

- Chodzenie szlakami w parkach, puszcach, lasach podwarszawskich z użyciem kompasu, map, przygotowaniem posiłku.
- Wycieczki na ognisko w miejscu dozwolonym.
- Gry terenowe układane przez podopiecznych i proponowane przez wychowawcę czy instruktora.
- Podchody (wyprawy z zadaniami).
- Gry zespołowe z wykorzystaniem zasad gier terenowych.
- Zwiedzanie ciekawych miejsc Warszawy z wcześniejszym poznawaniem tych miejsc, poznawaniem, historii, takie zwiedzanie połączone jest z jakimiś formami zagadek, rebusów, konkursów, ciekawostek.

- Spacer Praski – to cykl spacerów po zakątkach ich miejsca zamieszkania. Każde dziecko przygotowuje swój pomysł – co chce pokazać innym rówieśnikom ciekawego, nieznanego na Pradze. Spacery te połączone są również z prostymi konkursami, np. na najbardziej zaskakujące zdjęcie z Pragi, ulicy, podwórka, placu zabaw.

Zajęcia w terenie będące formą aktywizującą i spędzania czasu wolnego

(np. wyjścia do teatrów, kin, na koncerty, wystawy, imprezy kulturalne, w miejsca zabaw i inne). Pełnią one kilka funkcji: nauki spędzania wolnego czasu, zwiększenia aktywności poznawczej, poznawania innych ludzi i innych części świata, uzupełnienia wiedzy szkolnej, są inspiracją do podejmowania rozmów, uczą wrażliwości na innych ludzi.

- Wspólne oglądanie filmów, dyskusje na różne tematy, wywołane filmem (do kina trzeba chodzić na sprawdzone filmy, nie ma co chodzić na płytke filmy, z przemocą przekraczającą granice „strawienia” przez dzieci, ponieważ jest zalew tandetnych filmów, dzieci mogą się zrazić do chodzenia do kina).
- Chodzenie do teatru
- Duże imprezy sportowe, kulturalne, festynów (uczestniczenie w nich).
- Chodzenie na wystawy, wernisaże.
- Poznawanie innych kultur regionalnych, etnicznych, religijnych. (Formy nie standardowe, nie suche oprowadzanie po muzeum przez przewodnika).
- Sprzątanie świata.
  - Centrum Nauki Kopernik
  - Muzeum Etnograficzne
  - Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik
  - Ecco Walkathon
  - Święto Wisły piknik
  - Piknik na Polu Mokotowskim Dzień Ziemi
  - Dzień Dziecka
  - Muzeum Sportu
  - Muzeum Ewolucji PAN
  - Otwarte place zabaw w Warszawie